

Sygn. akt II Ka 386/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Krajewska - Sińczuk (spr.)
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk SSO Bogdan Górski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Olewińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Węgrowie Mariusza Dubowskiego

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2016 r.

sprawy **R. B.**

oskarżonego z art. 222 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 24 marca 2016 r. sygn. akt II K 458/14

I. w zaskarżonej części wyrok zmienia w ten sposób, że na podstawie art. 46 § 2 kk orzeka od oskarżonego R. B. na rzecz oskarżycieli posiłkowych S. D. i P. C. nawiązki w kwotach po 500 (pięćset) złotych;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych kwoty po 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję, stwierdzając, że wydatki postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 386/16

UZASADNIENIE

R. B. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 29 marca 2014r. w Ł., pow. (...), woj. (...) naruszył nietykalność cielesną funkcjonariuszy Policji sierż. S. D. i post. P. C., szarpiąc ich za mundury służbowe podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych oraz stosował wobec nich groźby bezprawne pozbawienia życia ich i członków ich rodzin oraz spowodowania zwolnienia ich

ze służby w celu zmuszenia ich do zaniechania prawnych czynności służbowych, a groźby te wzbudziły w zagrożonych uzasadnioną obawę, że będą spełnione, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary przeszło 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 222 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

II. w dniu 29 marca 2014r. w Ł., pow. (...), woj. (...) oraz w drodze pomiędzy tymi miejscowościami wielokrotnie znieważył słowami powszechnie uznanymi za obelżywe funkcjonariuszy Policji sierż. S. D. i post. P. C. podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary przeszło 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 226 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

III. w dniu 29 marca 2014r. w Komendzie Powiatowej Policji w W., woj. (...) udzielił funkcjonariuszom Policji sierż. S. D. i post. P. C. korzyści majątkowej, wręczając im dwa banknoty o nominale 100 zł każdy, w celu skłonienia ich do naruszenia przepisów prawa, polegającego na odstąpieniu od wykonywania dalszych czynności służbowych z jego udziałem jako sprawcy wykroczenia, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary przeszło 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 229 § 3 kk w zw. z art. 64 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 24 marca 2016r., sygn. akt II K 458/14, Sąd Rejonowy w Węgrowie:

I. oskarżonego R. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 222 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, na podstawie art. 222 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk skazał go, wymierzając mu na mocy art. 224 § 2 i 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

II. oskarżonego R. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 226 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, na podstawie art. 226 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

III. oskarżonego R. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt III aktu oskarżenia czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 229 § 3 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, na podstawie art. 229 § 3 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 44 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł przepadek dwóch sztuk banknotów o nominale 100 zł i oznaczeniach (...) i (...) oraz 2 sztuk banknotów o nominale 50 zł i oznaczeniach (...) i (...) przechowywanych w banknotowym depozycie zamkniętym Narodowego Banku Polskiego Oddział Okręgowy w W. pod nr (...),

IV. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 5 lat;

VI. na podstawie art. 71 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 złotych;

VII. na podstawie art. 73 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

VIII. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych S. D. i P. C. kwoty po 558 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wykonywanego na ich rzecz przez adw. A. S.;

IX. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 460 zł tytułem opłaty oraz obciążył go poniesionymi w sprawie wydatkami w kwocie 1.147 zł.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wywiódł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, zaskarżając go w części dotyczącej braku rozstrzygnięcia o wniosku zgłoszonym w trybie art. 46 § 1 kk o częściowe zadośćuczynienie przez oskarżonego R. B. za doznaną krzywdę na rzecz S. D. i P. C.. Na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt 1 kpk wyrokowi zarzucił obrazę przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 46 § 1 kk polegającego na nieorzeczeniu zadośćuczynienia wobec S. D. i P. C. w sytuacji, gdy są oni w niniejszej sprawie pokrzywdzonymi i złożyli prawidłowo wnioski o orzeczenie na ich rzecz zadośćuczynienia w kwocie po 2.500 zł.

W następstwie taka sformułowanego zarzutu odwołujący się na podstawie art. 427 § 1 i 3 kpk w zw. z art. 452 § 2 kpk i art. 437 § 1 i 2 kpk wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych kwot po 2.500 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych okazała się o tyle zasadna, że doprowadziła do zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie wskazanym w wyroku Sądu Okręgowego.

Autor pisemnego środka zaskarżenia słusznie podniósł, że Sąd Rejonowy w Węgrowie, wyrokując w niniejszej sprawie, dopuścił się obrazy prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 46 § 1 kk. Pomimo prawidłowo złożonych w imieniu pokrzywdzonych wniosków o orzeczenie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę sąd w zaskarżonym orzeczeniu nie zawarł rozstrzygnięcia w tym zakresie. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż zgodnie z brzmieniem art. 46 § 1 kk w przypadku skazania sprawcy za przestępstwo Sąd na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka o obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w całości albo w części. Zatem odstąpienie od orzeczenia świadczenia w trybie art. 46 § 1 kk, w przypadku prawidłowo złożonego wniosku w tym zakresie, jest niedopuszczalne, chyba że sąd zamiast wskazanego obowiązku podejmie decyzję o orzeczeniu nawiązki w trybie art. 46 § 2 kk. W tym stanie rzeczy Sąd I instancji nie mógł odstąpić od nałożenia na R. B. takiego obowiązku pod żadnymi warunkami. Usprawiedliwieniem dla decyzji Sądu w tym zakresie nie mogą być argumenty użyte w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, a mianowicie to, że osobami pokrzywdzonymi w sprawie są funkcjonariusze Policji, a zdarzenia będące przedmiotem zarzutów miały miejsce w czasie pełnienia przez nich służby, w której specyfikę wpisane jest „narażenie na różnego rodzaju negatywne zachowania innych osób”. Nie przekonują też inne wywody o możliwości stosowania przez policjantów na służbie środków przymusu bezpośredniego, szczególnej ochronie tych funkcjonariuszy, przewidzianej w kk (art. 222 § 1 kk, 224 kk, 226 § 1 kk), czy też o niecelowej, dodatkowej finansowej represji wobec oskarżonego w postaci orzeczenia zadośćuczynienia, gdyż przepis art. 46 § 1 kk nie wprowadza żadnych wyjątków podmiotowych, zakazu orzekania na rzecz określonych osób, w tym funkcjonariuszy Policji odszkodowania, czy zadośćuczynienia. Niekwestionowany w sprawie pozostaje fakt, iż w wyniku zdarzeń będących przedmiotem zarzutów postawionych i przypisanych w wyroku R. B., jego zachowaniem pokrzywdzeni zostali policjanci S. D. i P. C.. To ich oskarżony podczas interwencji szarpał za mundury, kierował pod ich adresem i pod adresem ich rodzin groźby karalne w celu zmuszenia ich do zaniechania prawnych czynności służbowych oraz wyzywał ich słowami uznanymi powszechnie za obelżywe. Te okoliczności, ale przede wszystkim brzmienie art. 46 § 1 kk, nie dawało Sądowi I instancji możliwości odstąpienia od przewidzianego w tym przepisie obowiązku orzeczenia świadczenia, bądź w jego miejsce nawiązki w trybie art. 46 § 2 kk. Naprawiając w tym zakresie błąd Sądu orzekającego, Sąd II instancji w zaskarżonej części wyrok zmienił w ten sposób, że orzekł od oskarżonego na rzecz obu pokrzywdzonych nawiązki w kwotach po 500 zł na rzecz każdego z nich. Nie było podstaw, w świetle okoliczności sprawy, biorąc z jednej strony pod uwagę doznane przez pokrzywdzonych krzywdy, ujemne doznania związane z zajęciem, a z drugiej strony powołane wyżej argumenty, wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jako pierwszy i drugi (k. 175), do orzeczenia zadośćuczynienia w kwotach wskazanych w apelacji, ani nawet w kwotach, które

oskarżony zobowiązał się zapłacić pokrzywdzonym w postępowaniu mediacyjnym. Niedostatecznie w tym zakresie zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił Sądowi Odwoławczemu ustalić w sposób niewątpliwy zakresu doznanej krzywdy i z tego powodu skorzystał z możliwości (sugerowanej również przez skarżącego w uzasadnieniu pisemnego środka odwoławczego) orzeczenia na rzecz każdego z pokrzywdzonych nawiązki w kwocie po 500 zł. Nawiązki w takich kwotach są adekwatne do doznanych przez pokrzywdzonych na skutek zachowań oskarżonego uszczerbków o charakterze niemajątkowym. Spełnią swoje funkcje kompensacyjne, przybierając postać swoiście zryczałtowanego zadośćuczynienia, którego orzeczenie, z uwagi na niedostatki dowodowe, było znacznie utrudnione.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 §1 kk w zw. z art. 456 kpk orzekł, jak w części dyspozytywnej swego wyroku.